

Tania Pjankova
Raudonųjų skruzdžių amžius
Romanas

- * Buksyras – išbuožinimo brigada (čia ir toliau – vert. past.).
- * NEP – naujoji ekonominė politika (liaudies ūkio politika Sovietų Sąjungoje).
- * Torhsin (ukr. Vsesojuzna kontora torhivli s inozemciami) – Visasąjunginė prekybos su užsieniečiais organizacija, aptarnavusi užsieniečius ir sovietinius piliečius, turinčius „vertingos valiutos“.
- * Pavlo Postyševs (1887–1939), politikas, Ukrainos komunistų partijos Centrinio komiteto antrasis sekretorius (1933–1937), vienas pagrindinių Holodomoro (1932–1933) organizatorių. Suimtas ir sušaudytas 1939 m. neva už šnipinėjimą Japonijai.
- * Romane originalo kalba Oleksijus kalba rusiškai.
- * Madolianyki (ukr.) – kalėdiniai sausainiai iš sirupo, dovanojami mažiesiems kalėdotojams.
- * Haluški (ukr.) – virti tešlos gabaliukai, ukrainiečių nacionalinis patiekalas.
- * Haidamakai – XVIII a. dešiniakrantės Ukrainos (tuo metu priklausė Abiejų Tautų Respublikai) valstiečių ir kazokų ginkluoto judėjimo dalyviai.
- * Palianyčia (ukr.) – apvali duona, dažniausiai kepama iš kvietinių miltų, su horizontalia įpjova.
- * Bedieviai – 1925 m. įkurtos SSRS karingų ateistų sąjungos nariai, kovojantys su religija ir bet kokiomis jos apraiškomis. Pirmajame Visos Ukrainos bedievių suvažiavime buvo priimtas vadinamasis „bedievio penkmečio planas“. Pagrindinis jo uždavinys – 1932–1933 m. uždaryti visas bažnyčias, vienuolynus ir maldos namus, pastatus sunaikinti arba panaudoti ūkio reikmėms, taip pat ir kaip grūdų sandėlius.
- * Komnezam (rus.) – neturtingų kaimiečių komitetas.
- * Solovkų salose Baltijos jūroje (Archangelsko srityje) XX a. Lenino dekretu buvo įsteigtos pataisos darbų stovyklos.
- * Čia pavardė Rybka (ukr. – žuvelė).
- * Bursujus – išbuožinimo brigados (buxyro) narys.
- * Kombinuotojo pašaro (rus.).
- * Sriuba (ukr.).
- * Tiršta juška, paprastai – sorų kruopų košė.
- * Rodina (rus.) – tėvynė.
- * Mačuchos (ukr.) – pamotės.
- * Bliuvaly (ukr.) – smirdantys papločiai iš supuvusių bulvių ir avižinių miltų.
- * Knyš (ukr.) – apeiginė balta duona.
- * VKP CKK – Visasąjunginės komunistų partijos Centrinė kontrolės komisija.
- * Stanica – kazokų kariuomenės administracinis vienetas, paprastai didelis kaimas su priklausomomis gyvenvietėmis – vienkiemiais ir nausėdijomis. „Gėdingomis stanicomis“ vadino mėginusius priešintis kaimus, rengusius sabotazo aktus. Tarybų valdžia žiauriai malšindavo tokius pasipriešinimus.
- * Vieną iš politinių represijų organizatorių Pavelą Postyševą šlovinanti daina (1933 m.).
- * Kašketas – vyriška kepurė, vasarinė arba kareiviška.
- * Hlyva — Mačuchų kaimą kitados išgarsinusi kriaušių veislė.
- * Lipnyk (ukr.) – paplotis iš džiovintų ir sutrintų rūgštinių sėklų.
- * Kolzianyk (ukr.) – paplotis iš rapsų.
- * Matoržanyki (ukr.) – sausainių rūšis.
- * Pleskančyki (ukr.) – piktžolių sėklos su tarkuotais burokais.
- * Tovčenyki (ukr.) – virti buožgalviai (geriausiu atveju, mailius), pertrinti su druska ir užkepti ketaus puodynėje.
- * Ščodenyki (ukr.) – pavasariniai paplotainiai iš liepų pumpurų.
- * Krašanka (ukr.) – margutis.
- * Ukrainoje per Kalėdas dainuojant ščedrivką šeimai, šeiminkui linkima gausaus derliaus.
- * Halušky (ukr.) – vandenyje arba piene virti bemielės tešlos virtinukai.
- * Lypjanykas (ukr.) – paplotis iš liepų žievės miltų.
- * Kolyva (ukr.) – šermenų košė.
- * Žibalinis prietaisas valgiui gaminti.
- * Volok (ukr.) – barščiai iš akacijų žiedų, balandų, kartais su trupučiu sėlenų.
- * Čureky (ukr.) – maltų grūdų papločiai su pelenais.